

L'edat mitjana fou una època d'esplendor als Ports. Després de la conquesta cristiana del territori, a partir de meitat del segle XIII s'establiren aci nous pobladors que portaren nous costums, llengua, tradicions i riqueses, origen d'un destacat patrimoni històric, arquitectònic i cultural que forma part de la identitat dels nostres pobles.

Amb aquesta ruta podràs gaudir de racons especials i assaborir tradicions d'origen medieval, recorrent pobles que han mantingut la seua essència.

Des de Morella fins a Olocau del Rey, la ruta recorre l'oest de la comarca, una zona que destaca per l'existència de petits pobles amb un patrimoni únic.

ELS PORTS
és Autèntic

Diputació de Castelló · CASTELLÓ · els ports · CASTELLÓN · CASTELLÓ · Compromiso Calidad Turística · GENERALITAT VALENCIANA · IVACE ONTUR

SOBRE AQUESTA RUTA:

Temps proposats de visita a cada poble:

- **Morella** (2 hores)
- **Forcall** (1 hora)
- **Olocau del Rey** (1 hora)
- **La Mata** (45 minuts)
- **La Todolella** (45 minuts)

VIDEO

Si escaneges aquest QR podràs trobar més informació de la ruta.

RECORREGUT:

31 km des del punt d'inici fins a la finalització de la ruta.

TEMPS RECOMANAT:

De les 10:00h a les 19:00h.

LLOC PER A DINAR:

a qualsevol dels pobles de la ruta (recorda reservar amb antelació).

TINGUES EN COMPTE!

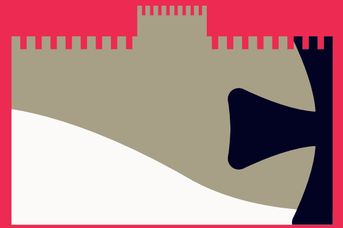
Els Ports és un territori amb pobles xicotets. Per això, en la teua visita...

Reserva amb temps els menjars: planifica la teua ruta amb antelació i reserva el que desitges. Pots consultar totes les opcions a la nostra pàgina web.

Disposa de diners en efectiu: no tots els pobles de la comarca compten amb caixer automàtic per poder traure diners. Fes-ho amb antelació.

Abans de començar la ruta, organitza't i consulta els horaris d'obertura dels diferents establiments i serveis. Si alguns d'ells com esglésies o museus es troben tancats, pots visualitzar els vídeos que trobarás a la nostra web elsports.es, per descobrir el seu interior.

RUTA **MEDIEVAL**

ELS PORTS
és Autèntic

MORELLA

La visita a Morella és un dels imprescindibles als Ports. Recórrer els seus carrers és fer un viatge en el temps, en el qual destaca de manera especial el seu passat medieval. Rodejada d'imponents muralles, amb les seues torres i portals i coronada per un castell inexpugnable, la capital dels Ports mereix una visita assossegada.

VÍDEO

Recorre

Recorre a peu el centre històric, des de les **Torres de Sant Miquel** fins a la **Basílica de Santa Maria la Major**, visitant la **Casa del Consell**, amb les seues sales gòtiques i la presó medieval, **la juería,** el **carrer porticat de Blasc d'Alagó** i el **Pla dels estudis**. Durant el passeig gaudiràs d'imponents cases pairals, racons i edificis plens d'encant.

Visita:

Basílica de Santa Maria la Major

Castell
(Més info. a la web)

Sabies què?

En 1414 a Morella es va produir una reunió important entre un rei, un papa i un sant. D'aquella efemèride va quedar com a testimoni la «creu de les tres testes coronades» o «creu de santa Llúcia», un peiró o creu de terme situat enfront d'una de les entrades més imponents de la ciutat, les torres de Sant Miquel.

UN IMPRESCINDIBLE A LA LOCALITAT

No pots marxar de Morella sense provar els «flaons», pasta tipica local farcida amb bruil i ametlla que forma part de la identitat gastronòmica local.

Telèfons d'interés:
Oficina de turisme:
661 42 52 94

Tingues en compte que els serveis a visitar no solen obrir abans de les 11:00h. Per tant, et recomanem que matines i aprofites el temps previ per a perdre't pels bonics carrers de la localitat.

FORCALL

Forcall és una localitat situada en la confluència de tres rius que, amb la seua forma de forca, li donen nom a la població. Al seu centre històric es conserven edificis elegants i una plaça imponent, testimonis d'un interessant passat que es respira als seus carrers. La població ha sabut mantenir antigues tradicions amb sabor medieval i un important patrimoni arquitectònic, històric i etnològic preservat als seus museus.

VÍDEO

Recorre

Visita la **plaça Major** porticada, on se situen dos dels seus principals palaus, el **Palau Miró-Osset** i el **Palau de la vila o «de les escaletes»**. Recorre els estrets carrers al voltant de **l'església de l'Assumpció**, amb cases que conserven interessants **retaules ceràmics** a les seues façanes. Finalment, descobreix el **forn de la vila**, el més antic d'Europa en funcionament, i passeja fins a **l'ermita de Sant Josep** per a gaudir d'unes boniques vistes dels rius.

Visita:

Forn medieval del s. XIII

Centre d'interpretació de la Santantonà
(Més info. a la web)

Sabies què?

Al mes de gener a Forcall se celebra «la Santantonà», una festa del foc d'origen medieval que conté elements pagans i cristians i en la qual es porta a terme una representació parateatral que simbolitza la lluita entre el bé i el mal.

Telèfons d'interés:
Oficina de turisme:
964 17 12 90

LA TODOLELLA

La Todolella és un poble que conserva el seu traçat urbà medieval. Els seus carrers estrets i sinuosos serpentegen seguint les corbes de nivell de la muntanya, obrint-se com un ventall des de la part més alta de la població, on està situat el castell, edifici senyorial que corona el conjunt.

VÍDEO

Recorre

Abans del desviament per a entrar a la Todolella, dentin-te per a gaudir de l'espectacular **pont gòtic,** obra d'enginyeria del s. XIII.

Ja al nucli urbà de la Todolella, recorre els estrets carrers passant per la **Plaça Major**, on es representa cada any l'antiga «dansa guerrera», fins a **l'Església de Sant Bartomeu**, amb el seu curiós campanar. A la part més alta de la localitat, des de les eres, contempla l'imponent **castell** del senyor de la Todolella.

Visita:

Castell

Església de Sant Bartomeu
(Més info. a la web)

Altres punts d'interés:

Aldea deshabitada de Saranyana

Sabies què?

A la Todolella es conserva l'ancestral «dansa guerrera». Es tracta d'una antiga dansa d'espases amb possibles arrels medievals, única en el seu gènere en tot el territori valencià.

Telèfons d'interés:
Ajuntament:
964 17 11 78

LA MATA

La Mata és una xicoteta localitat que sorprén pels seus bonics racons i per l'existència d'interessants cases pairals, testimoni de la societat medieval dels segles posteriors a la conquesta cristiana del territori. La tradició espardenyera local ha arribat fins als nostres dies i impregna la identitat dels seus veins i veines.

VÍDEO

Recorre

Abans de les primeres cases del nucli urbà, a les dues entrades del poble, detin-te per a gaudir dels espectaculars **peirons o creus de terme gòtiques**, interessants monuments del segle XV que es conserven a la localitat.

Ja al poble, des del **carrer Barranc** on està situada la casa més antiga de la localitat, endinsa't pels carrers de la Mata passant per la **plaça de l'Onso** fins a arribar a la **Plaça Major** porticada. Allà podràs gaudir del **palau dels Vallés, el palau dels "Pedro"** i la **casa cremada**, imponents palaus que mostren com era part de la societat als segles medievals. Des d'allà, puja fins a la plaça de l'església, on es troba aquest temple dedicat a la Verge de les Neus, així com el **Palau de la Vila**, edifici públic construit al segle XVI.

Visita:

Església de la Verge de les Neus

La nevera: museu etnològic de l'espardenya i espai de promoció de l'artesania local.

«Iata Espardenyes», fàbrica artesana

Altres punts d'interés:

Les Calderetes

Sabies què?

Des de fa uns anys a la Mata s'ha recuperat una antiga festivitat amb possible origen medieval que representa la finalització de l'hivern i l'arribada de la primavera. Aquesta festa, coneguda com «l'Onso», és protagonitzada per una persona que, vestida amb pells d'ovella i amb la cara ennegrida amb carbó, simbolitza un os que recorre els carrers del poble espantant la gent i pujant als balcons de les cases.

Telèfons d'interés:
Ajuntament:
964 18 00 01

OLOCAU DEL REY

Situada a la part més occidental dels Ports, la localitat d'Olocau del Rey destaca per la seua interessant història i per albergar un important patrimoni arquitectònic i artístic que mereix ser visitat.

Porta d'entrada a la comarca des d'Aragó, la seua visita es converteix en un viatge que et permetrà descobrir racons congelats en el temps.

VÍDEO

Recorre

A la **plaça Major** podràs gaudir del **palau municipal**, casona del segle XVI d'estil renaixentista que destaca per la seua monumentalitat. Des d'allí recorre els carrers del seu centre històric fins a arribar al **forn medieval,** lloc on se situa una interessant **exposició museográfica** i el **punt d'informació turística local**. Visita la **presó medieval** i arrima't fins el **Castell d'Olcaf**, una fortalesa que domina el paisatge i ofereix unes vistes espectaculars de la zona. El castell és una part fonamental de la història de la vila. A més, gaudeix de **l'església parroquial de "Nuestra Señora del Pópulo"**, dels segles XIII-XIV, dins de la qual es conserva la talla romànica de la "Virgen de la Naranja".

Visita:

Forn medieval, on es troba el punt d'informació turística

Presó medieval

Església de Nuestra Sra. Del Pópulo

Sabies què?

A Olocau del Rey es conserva una talla romànica de fusta que representa la "Virgen de la Naranja". Es tracta de la imatge d'una Mare de Déu asseguda amb el xiquet sobre les seues cames i que, amb la mà dreta, sostè una esfera que, pel seu color, sembla ser aquesta fruita.

Altres punts d'interés:

Llotja de la Llana

Punt d'informació turística:
646 03 02 82